

τῆς ὁποίας τὰ λείψανα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις ζωγραφικὴν τόσον ὁμοίαν πρὸς τὴν γλυπτικὴν αὐτήν. Ὀλίγον χρειάζεται διὰ νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τὰ ἔργα τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τοῦ Γύζη δὲν θὰ διεκρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων εἰμὴ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς μόνον. Ὡς σχεδιαστὴς, κατὰ τὸν Ρίττερ δὲν ἔχει τὸν ὁμοίον του εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους. Ἐξεφράζετο διὰ τοῦ σχεδίου, ὅπως ἐκφράζεται τις διὰ τοῦ λόγου.

Ὁ Γύζης ἐδίδαξεν ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὡς καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν τεχνῶν ἐν Μονάχῳ, ἡσχολήθη δὲ εἰς καὶ τὴν γλυπτικὴν τὰ προπλάσματά του ἐκρίθησαν ὡς πολὺ ζωντανὰ μεγάλης δημιουργικῆς πνοῆς.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1899 ἀσθενεῖ. Εἰργάζεται πλέον ἀτάκτως. Μετὰ ἐν ἔτος ἐπεδεινώθη ἡ ἀσθενεία του. Ἡ μόνη του παρηγορία ἦτο ἡ μουσικὴ, ὁ μόνος του πόθος νὰ τελειώσῃ τὰ ἡμιτελῆ ἔργα του. Ἡ εὐτυχία μιᾶς οἰκογενειακῆς γαλήνης, μιᾶς πνευματικῆς ἁρμονίας συνώδευσαν τὴν τελευταίαν ἀνάλαμπὴν τῆς ζωῆς του. Ἐβλεπε προσεγγίζοντα τὸν θάνατον. Αὐτὸς ἀτάραχος ἐξήτει ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς τέχνης. Εἶπε εἰς τὴν ὑστερότοκον κόρην του νὰ τοῦ παῖξῃ τὴν ἐννάτην συμφωνίαν τοῦ Μπετόβεν. Ἐξήτησε καὶ τοῦ ἔφεραν ἐπὶ τῆς κλίνης τὸν «Νέον Αἰῶνα» του καὶ ἐν μέσῳ τῶν τριῶν αὐτῶν ψυχικῶν ἐκδηλώσεων—τῆς ζωγραφικῆς, τῆς μουσικῆς, τῆς οἰκογενειακῆς στοργῆς ἐξέπνευσεν. Αὐτὸς ὅστις ὑπῆρξε ποιητὴς καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ ν' ἀποθάνῃ ὡς ποιητῆς.

Ὅσον παρέρχονται τὰ ἔτη ἐπὶ τοσοῦτον φαίνεται ἔτι μεγαλειτέρα ἡ ἀξία του. Ἦλθον καὶ παρῆλθον καλλιτέχναι καὶ ὅμως κατέχει καὶ σήμερον ἀκόμη τὰ σκήπτρα τῆς νεοελληνικῆς τέχνης. Εὐτυχῶς ἠοχίσασμεν καὶ ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐννοοῦμεν πόσον μεγάλος ἦτο. Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐγένοντο ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἐν Τήνῳ τ' ἀποκαλυπτῆρια τῆς προσωπογραφίας του γραφείσης ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου καθηγητοῦ κ. Ροῦλου, εἰδικὸν δὲ Λεύκωμα περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων του, τὸ πληρέστερον τῶν μέχρι

τοῦδε ἐκδοθέντων, ἐκυκλοφόρησεν ἐσχάτως. Ἦτο καιρὸς ὁ Γύζης νὰ τιμηθῇ καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησε. Καὶ ἦτο παρὰ τῷ Γύζῃ βαθὺ τὸ αἶσθημα τῆς φιλοπατρίας. Εἶπε εἰς κάποιον θαυμάζοντα τὰ ἔργα του. «Δὲν ἡμπορῶ νὰ ζωγραφίσω τὴν Ἑλλάδα τόσον ὡραίαν, ὅσον τὴν αἰσθάνομαι». Καὶ εἰς μίαν ἐπιστολὴν του πρὸς φίλον του εἰς Ἀθήνας γράφει: «Τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον πρὸ ἐτῶν ἔχω νὰ ἔλθω εἰς Ἀθήνας, νὰ ἐπανίδω τὴν πατρίδα μου, τὰ ἀδελφία μου, τοὺς φίλους μου νὰ ἰδῶ τὸν γραφικὸν ὁρίζοντα τῶν Ἀθηνῶν, Θεοῦ θέλοντος, πραγματοποιεῖται μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Τὸ ὄνειρον αὐτὸ μοῦ φέρει χαρὰν, γλυκύτητα. Χαιρετίζατέ μου τὴν Ἀκρόπολιν, τὸν Λυκυβητήν, ὅλα, βουνὰ καὶ θάλασσαν καὶ τὸν λαμπρὸν ἥλιον τῶν Ἀθηνῶν».

Καὶ ἔγραφε ὅταν ἡσθένησε, φλογιζόμενος ἀπὸ διαρκὴ πυρετόν, εἰς ἄλλον φίλον του Ἀθηναῖον. «Εἰπέ εἰς τοὺς φίλους ὅτι εἰμαι ἀκόμη ὁ ἴδιος, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἤξευραν, ὅτι ἔχω νοσταλγίαν καὶ ὅτι εἰμαι βέβαιος ὅτι ἂν ἡμπορῶσα νὰ ἔλθω αὐτοῦ νὰ ὑπάγωμεν, ὅπως ἄλλοτε, εἰς ἐν ἀκρογιάλι, θὰ ἐγινόμεον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὑγιής».

Δυστυχῶς ὁ πόθος του δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ὁ θάνατος ἐνίκησε. Ὁ Γύζης βλέπων νὰ σβύνη ἡ ὑπαρξίς του, ἀσφαλῶς θὰ ἡσθάνθη μίαν λύπην. Ὅχι διότι θὰ ἐλύετο ἀπὸ τοὺς ἐφημέρους γηίνους δεσμοὺς ἡ ζωὴ του, ἀφοῦ ἐκέρδιζε τὴν ἀθανασίαν, ἀλλὰ διότι θὰ ἔμενε καὶ νεκρὸς μακρὰν τῆς Ἑλλ. γῆς, τὴν ὁποίαν τόσον ἐνοστάλγει.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως ὀγδοηκονταετίας ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του καὶ εικοσιπενταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἡ καλλιτέρα ἐκδήλωσις θαυμασμοῦ καὶ θὰ ἔτελειτο τὸ ὡραιότερον μνημόσυνόν του ἔαν εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησε ὁ ξενιτεμένος καλλιτέχνης, μετεκομίζοντο τὰ ὅσα του. Εἰς τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ ἀναπαυθοῦν διὰ παντός. Ἐδῶ τὸ χῶμα θὰ εἶνε ἐλαφρότερον, ὁ ὕπνος του γλυκύτερος.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ

Ποῖα ἡ ἡλικία τῶν Γάλλων Ἀκαδημαϊκῶν; Ὁ πολιτικὸς Κλεμανσώ εἶναι ὁ πρῶτος, ἀριθμῶν 84 ἔτη, ὁ κ. Ἰούλιος Καμπὼν εἶναι 80 ἐτῶν, ὁ κ. ντὲ Γκὼρς 79, οἱ Ρισπὲν, Πάρτο Ρίς καὶ Μπεσνάρ 76, ὁ στρατάρχης Φὼς 74 ὁ Πῶλ Μπουρζὲ καὶ ὁ στρατάρχης Ζὼφρ 73, οἱ κ. κ. Μπαγὲν καὶ Ἀννοῦ, 72, οἱ κ. κ. Φρανσουά ντὲ Κιουριέλ καὶ ὁ στρατάρχης Λυωταί 71, ὁ κ. Καμίλ Πικάρ 69, ὁ κ. Ζονάρ 68, ὁ κ. Μπριέ 67, οἱ κ. κ. Μπωντρι-

γάρ, Μπέρκσον, Νολάκ, Ντονέ, Λαβεδάν καὶ Ζουλιάν 66, οἱ κ. κ. Ντουμὶκ καὶ Πουανκαρέ 65, οἱ κ. κ. Μπαρτεῦ, Μαρσέλ Πρεδὼ καὶ Ἐντωμιέ 63 ὁ κ. Ρομπέρ 62, οἱ κ. κ. Σεβριγιάν, Μπετιέ καὶ Ἀνρί ντὲ Ρενιέ 61, ὁ ἀδελφὸς Μπρεμόν 60, οἱ κ. κ. Ρενέ Μποιλέζ καὶ Ζὼρζ Λεκόντ 58 ὁ κ. Γκογιώ 56, ὁ κ. Ἀνρί Μπορντιώ 55 καὶ ὁ Βενιαμὴν τῆς Ἀκαδημίας Ρομπέρ ντὲ Φλὲρ εἶναι 53 ἐτῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω 37 Ἀκαδημαϊκῶν ἐξελέγησαν τρεῖς νέοι Ἀκαδημαϊκοὶ ὁ μυθιστοριο-

γράφος Δουί Μπερτρὰν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἑδρας τοῦ Μωρίς Μπαρρές, ὁ ἱστορικός δούξ ντὲ Λὰ Φόρς, εἰς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἑδρας τοῦ κόμητος ντ' Ὠσονβίλ καὶ ὁ μέγας ποιητὴς Πῶλ Βαλερὺ, εἰς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἑδρας τοῦ Ἀνατόλ Φράνς. Ὁ κ. Μπερντράν ἔλαβεν ἐπὶ 32 ψήφισάντων Ἀκαδημαϊκῶν 22 ψήφους, ὁ δούξ ντὲ Λὰ Φόρς 17 καὶ ὁ κ. Βαλερὺ 17. Οἱ τρεῖς νέοι ἀθάνατοι εἶνε ἐκ τῶν καλλιτέρων ζώντων συγγραφέων τῆς Γαλλίας. Ὁ κ. Μπερτρὰν εἶνε ὁ μυθιστοριογράφος τοῦ παρελθόντος, ὁ δούξ ντὲ Λὰ Φόρς εἶνε ὁ ἱστορικός τοῦ 17ου αἰῶνος καὶ ὁ κ. Πῶλ Βαλερὺ ὁ κορυφαῖος ἐκ τῶν συγχρόνων ποιητῶν.

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Ἀπὸ ἐν χρονογράφημα :

«Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ κοντὰ ἀριστουργήματα, μὲ τὰ ὁποῖα...

Ὁ ἀθάνατος χρονογράφος ἐξέλαβε τὰ ἀριστουργήματα ὡς φουστάνια, καὶ τὰ μετρά μὲ τὰ ἑκατοστά τοῦ μέτρου.

Ἀπὸ χρονογράφημα γνωστοῦ λογίου.

«Ὁ πληθυσμὸς τῶν δύο Ἀμερικῶν.»

Ἀπὸ κριτικὴν κυρίας.

«Ὁ Καλομοίρης κρατεῖ στὰ χέρια του τὸν κεράυνον τῆς ἐμπνεύσεως.

Ζητεῖται ἀλεξικέραυνον.

Ἀπὸ νεκρολογίαν.

«Ὁ θανὼν ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν κορυφαίων Αἰγυπτιωτῶν δικηγόρων.»

Ἀπὸ βιβλιοκρισίαν ἐνὸς Πάνου Δαυλοῦ.

«Πρώτῃ φορὰ συντυχαίνουμε τὸν ὠρεΐστικῶν(;) εὐγενικὸν πεσιμισμό. Μιὰ πολὺ ἐπιφανειακὴ προσπάθεια ἐπικοινωνίας ἔχουσε πολὺ πολὺ ἄρνη. Τὰ πρόσωπά τους μπαίνουν στὸ πρεβάζι τῆς ζωῆς. Τέτοια ὠραιολογικὰ φιλολογήματα ἴσως εἶναι ἓνας πασατέμπος». Νομίζομεν ὅτι ὠραιολογικώτερος πασατέμπος στὸ πρεβάζι τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν Δαυλὸν δὲν ὑπάρχει. Μᾶς ἐφώτισε.

Ἀπὸ τὸ Σημειωματάριον τοῦ Φορτούνιο.

«Εἰς τὰ ταραχώδη σπλάγγχνα οἰστρικῶν ἡφαιστειῶν».

Ἀπὸ περιγραφὴν.

«Ὅπου ἔθαλεν ὁ πατσᾶς τῆς τυκτός»!!

Ἀπὸ χορευτικὴν περιγραφὴν.

«Εἶναι ἓνα ζευγάρι κομψό, σουλιζέ καὶ συμπαθέστατο».

Ἀπὸ μίαν κριτικὴν δεσποινίδος Σέμνης.

«Ὁ σύνδεσμος τῆς μυστικοπαθῆς αἰσθητικῆς καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ρατσιονολαστικῆς ἔχει γίνει πρὸ πολλοῦ».

Κατόρθωμα ἀληθὺς ὁ μυστικοπαθῆς σύνδεσμος τῆς ρετσιονολαδικῆς μὲ τὴν ὁποῖαν ἡ Σέμνῃ κριτικῇ γράφει διὰ τὴν Χρυσάντζα.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΧΟΡΟΙ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐδόθησαν ἐπανειλημμένως παραστάσεις ἀρχαίων Ἑλλ. χορῶν, πρωτοστατεῖ δὲ εἰς τὴν κίνησιν αὐτὴν ὁ Ἕλλην χορευτὴς καὶ καλλιτέχνης κ. Βάσος Κανέλλος μετὰ τῆς συζύγου του Τανάκας, Ἀμερικανίδος τὴν καταγωγὴν, ἀλλ' Ἑλληνίδος τὴν ψυχὴν.

Μετὰ τὴν δοθεῖσαν ἐν Σικάγῳ πρὸ διετίας μεγάλῃν ἐορτὴν τῆς Κλασσικῆς ἐποχῆς εἰς τὸ θέατρον τοῦ Μεγάλου Μελοδράματος, μετέβησαν εἰς Ἀγ. Φραγκίσκον τῆς Καλιφορνίας. Ἐκεῖ ἴδρυσαν σχολὴν τοῦ Ἑλλ. χοροδράματος διαδίδοντες συγχρόνως τὰ Ἑλλ. ἰδεώδη εἰς διάφορα φιλολογικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ Κέντρα ἐδίδαξαν τὴν ὀρχηστικὴν εἰς τριακοσίας μαθητρίδας, κατήρτισαν δὲ ταυτοχρόνως καὶ διάσπον δι' ἀρχαίας παραστάσεις. Εἰς διάστημα τριῶν μηνῶν ἔδωσαν εἰς Ἀγ. Φραγκίσκον 10 παραστάσεις καὶ 15 διαλέξεις, μετ' ἐνθουσιασμοῦ δὲ ὁ Ἀμερικανικὸς τύπος ἐξήρθε τὸ ἔργον των. Τοῦτο ἔχει μεγάλῃν σημασίαν καθότι ἡ Τουρκικὴ καὶ ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἐν Ἀμερικῇ ἐργάζεται σατανικῶς ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.

Ἐπίσης τὸ ἴδιον πράττουσιν καὶ οἱ Ρωσσοβραῖοι καὶ οἱ Ἰταλοὶ καὶ ἄλλων ἐθνικοτήτων, οἵτινες ἐργάζονται δραστηρίως καὶ προσπαθοῦν

νὰ ἐκτοπίσουν τοὺς Ἕλληνας πανταχόθεν καὶ οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν πολλάκις τοὺς Ἀρχαίους μας Ἑλληνικοὺς χοροὺς ὡς Ἐθνικοὺς Ρωσσοβραῖους, τὴν δὲ Βυζαντινὴν μας μουσικὴν ὡς ἰδικὴν των Σλαβικὴν(!) οἱ δὲ Ἰταλοὶ, ὡς Ἰταλικὴν!... Ἐνῷ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀδιαφοροῦμεν πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἡμῶν Τέχνην, ὅπερ εἶναι ἐθνικὴ αὐτοκτονία καὶ συνάμα μία οἰκονομικὴ καταστροφὴ δι' ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις ὅταν περιφρονώμεθα ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν διανοουμένων καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικοτήτων ὡς ἄτεχνοι καὶ ὀλισταί... Ὡσαύτως αἱ Ρωσσοβραῖκα καὶ Ἰταλικά ὀργανώσεις ἔχουν ἐκμεταλλεῦναι τοσοῦτον τὴν Ἀμερικανικὴν κοινωνίαν μὲ τὰ ἐθνικά τους ψευτοἰδεώδη ὥστε νὰ καθίσταται πλέον δύσκολον διὰ τοὺς ἀτυχεῖς Ἕλληνας νὰ παρουσιάζουν τὴν Τέχνην των ἐλευθέρως εἰς τὰ μεγάλα Θέατρα μὲ κάποιο φιλικὸν πνεῦμα. Ἐν ὀλίγοις εἶχε δημιουργηθῇ τοσοῦτον ἀνθελληνικὸν πνεῦμα ἐν Καλιφορνίᾳ ὥστε ἔπρεπε κ. Κανέλλος νὰ τὸ προπαρασκευάσῃ καὶ νὰ ἐξομαλύνῃ τὸ ἔδαφος διαφοροτρόπως καὶ οὐχὶ ὅπως ἐργάζονται οἱ ἐχθροὶ μας... ἀλλὰ ἑλληνοπρεπῶς διὰ τῆς Καλλιτεχνίας μας.

Τὸ ζεῦγος Κανέλλου, ἔδωκε ἀνω τῶν ἑκατὸν